

Vieren van resultaten

Jaarverslag 2015, Coöperatie deA

Voorwoord

Het vierde jaarverslag alweer van Coöperatie deA. Vier is niet alleen een telwoord, ook een werkwoord: vieren. Resultaten vieren, dat willen we natuurlijk wel en dat doen we ook.

Kijk nog eens mee naar de gebeurtenissen van 2015. Voor het bestuur en het energiebedrijf is het opnieuw een prachtig en vol jaar geweest.

De indruk die bij ons overheerst: na al het harde werk van zoveel mensen is de groei opnieuw doorgezet: verdere groei in nieuw gerealiseerde opwek. Zoveel zonnepanelen op huurwoningen. Zoveel huurders die besloten mee te doen.... Heel veel dank daarvoor!

We zijn benieuwd naar je reactie op het jaarverslag en hopen van harte dat je je herkent in het verhaal van deA in 2015.

Een vierde jaarverslag nodigt ook tot reflectie. Ons eerste lustrum is in zicht en we ontwaren een soort deA 2.0. In de missie en visie geen wijzigingen - coöperatief en lokaal bevalt goed. In de uitvoering misschien wel accentverschillen en herformulering. We praten daarover met elkaar in de loop van het nieuwe jaar.

Met energieke groet,

Michael Boddeke, Hendrik Jan van Ewijk, Paul Fluitsma, Melis Jan van Heerikhuize, Marleen Kwast, Willem Meurs, Arien Scholtens, Janneke Slingerland
Bestuur en directie deA

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijzer.....	5
2	2015 in het kort.....	6
3	Wat zouden we doen en wat hebben we gedaan	7
3.1	Energielevering	7
3.2	Acties.....	7
3.3	Zon op School.....	8
3.4	Zon voor Huur	8
3.5	Warmtenet.....	9
3.6	Wind	9
3.7	Energiebesparing	10
3.8	Buurtopwekkers	10
3.9	Communicatie en bewustwording	11
3.10	deA in de media	12
4	Extra aandachtsgebieden.....	13
4.1	EFRO-aanvraag	13
4.2	Energiebosjes.....	13
4.3	Gasexpansie	13
5	Bijeenkomsten.....	14
5.1	Algemene ledenvergadering (ALV).....	14
5.2	Voor en door leden	15
6	Financieel jaarverslag	16
6.1	Algemeen overzicht	16
6.2	Toelichting op de jaarcijfers	16
6.3	Jaarcijfers 2015.....	18
7	Mensen van deA en coöperatieraad	22
7.1	Mensen van deA.....	22

7.2	Verslag van de coöperatieraad	25
	Bijlagen.....	26
	Accountantsverklaringen.....	26

1 Inleiding en leeswijzer

Opbouw

We beginnen dit jaarverslag met een kort overzicht van deA in 2015 in hoofdstuk 2.

We beschrijven in hoofdstuk 3 de projecten en activiteiten die vanuit het jaarplan 2015 *Heel Apeldoorn Groen* zijn opgepakt en uitgevoerd. Deze projecten dragen bij aan de verduurzaming van Apeldoorn, zoals de levering van lokaal opgewekte energie, Zon op School en Buurtopwekkers. Veel werk is gestoken in het ontwikkelen van Zonnepark Ecofactorij en dit wordt in 2016 voortgezet.

Hoofdstuk 4 beschrijft de extra aandachtsgebieden, hoofdstuk 5 de ledenvergaderingen en andere bijeenkomsten. Hoofdstuk 6 bevat de financiële informatie. Tenslotte volgen in de bijlagen het verslag van de coöperatieraad, een overzicht van de opbouw van deA en de bevindingen van de accountant.

Voor wie?

Dit jaarverslag schrijven we in de eerste plaats voor onze leden. Vanaf de oprichting van Coöperatie deA in 2012 en de start van Energiebedrijf deA in 2013 bouwen we door aan de ontwikkeling van een gezonde coöperatie met een robuuste bedrijfsvoering.

We schrijven het ook voor onze (toekomstige) partners. Met dit verslag maken we duidelijk waar we voor staan en wat we hebben gedaan. Dit verslag is ook geschreven voor iedereen die voor deA actief is. Zij hebben rechtstreeks bijgedragen aan wat we in 2015 hebben gerealiseerd.

Onze klanten zullen we attenderen op het jaarverslag zodra het is vastgesteld door de ALV.

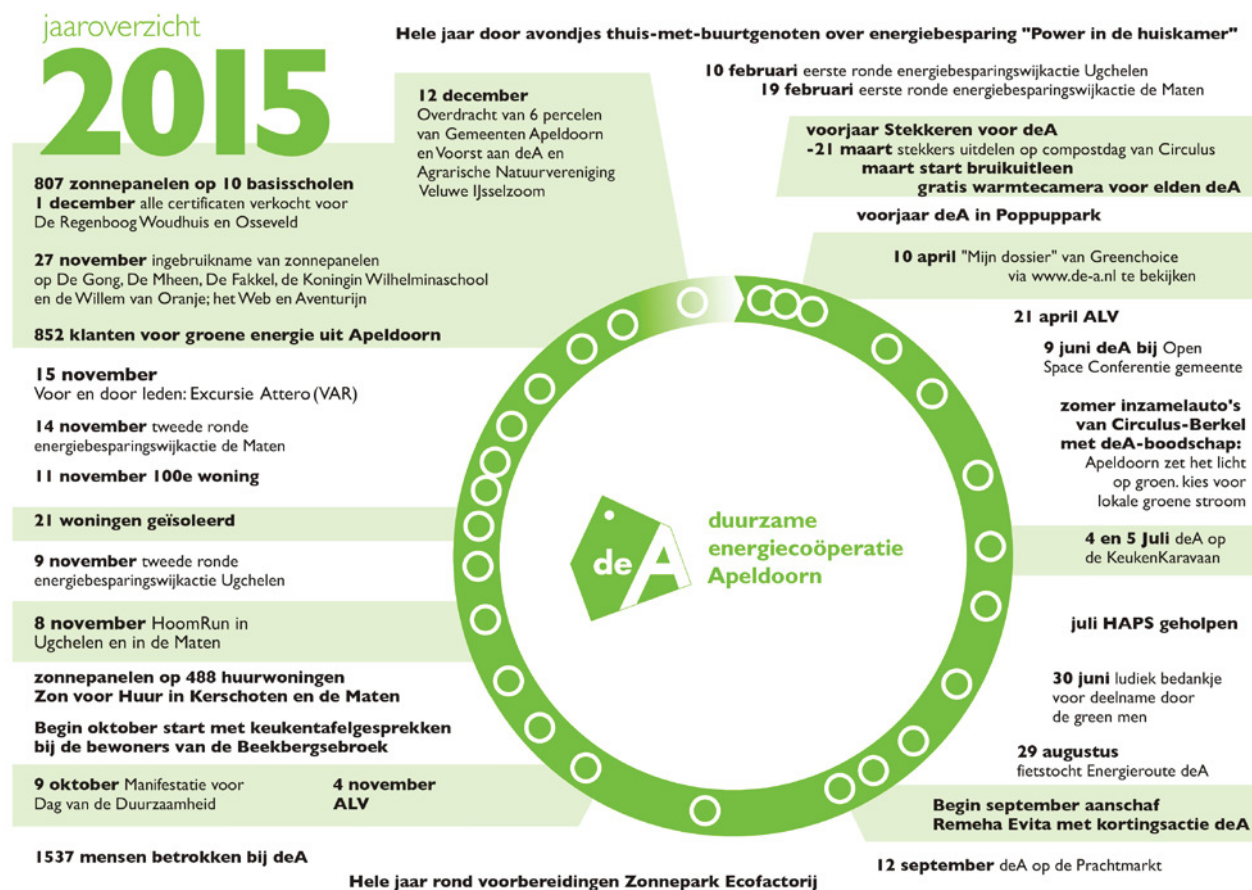
Leeswijzer

We schrijven voor het gemak over 'Apeldoorn'. Daarmee bedoelen we de gemeente Apeldoorn, dus inclusief de dorpen en het buitengebied.

Afwisselend gebruiken we 'deA' of 'we', daarmee bedoelen we hetzelfde. Alleen als dat relevant is, maken we onderscheid tussen Coöperatie deA, Holding deA en Energiebedrijf deA.

2 2015 in het kort

Onderstaand overzicht toont de belangrijkste gebeurtenissen uit 2015. Ze worden elders in het jaarverslag beschreven.

3 Wat zouden we doen en wat hebben we gedaan

In het jaarplan voor 2015 is een aantal projecten voor dat jaar vastgesteld. In dit hoofdstuk lopen we deze projecten langs en kijken of het beoogde resultaat is bereikt.

3.1 Energielevering

deA levert energie aan 852 klanten

De mijlpaal van 1000 klanten is in 2015 nog niet behaald. Dat neemt niet weg dat we trots zijn op het bereikte resultaat. Er is sprake van een klantengroei van 14% en de strategie om klantengroei via de projecten te realiseren, blijkt bij Zon voor Huur zeer effectief. 40% van de klantengroei komt door Zon voor Huur.

Extra klantengroei hadden we ook willen bereiken via de communicatie rond Zonnepark Ecofactorij. Dit is een project dat we stevig in de etalage willen zetten. Door de opgetreden vertraging hebben we in 2015 hier de vruchten nog niet van kunnen plukken.

Het percentage klanten dat vertrekt ligt met 6,8% boven onze verwachting van 5%. De belangrijkste reden om te kiezen voor een andere leverancier blijkt het tarief.

3.2 Acties

Zonnepanelenactie

- De zes installateurs Veerman, Mulder, Slief, Bouwman, WKZ en Tromp hebben een samenwerkingsovereenkomst met deA voor 2015 getekend. In de overeenkomst is afgesproken dat deA de installateurs "podium" biedt op haar website, en de mogelijkheid om direct een offerte aan te vragen. De installateurs geven leden en klanten van deA 5% korting.
- In 2015 hebben 39 mensen een offerte aangevraagd. Het is niet bekend in welke mate dat ook tot een opdracht heeft geleid.

HRe-actie Remeha

- In 2015 hebben 6 mensen via website van deA een offerte bij Remeha aangevraagd.

Energielevering

Waaronder

- Draagt bij aan bewustwording Energie uit Apeldoorn haalt onderwerp dichtbij.
- Meer inwoners en bedrijven op groene energie
- Continue inkomstenbron

Wie

- Michael Boddeke
- Carola Hoogland

Samen met Greenchoice

In het kort

deA levert sinds maart 2013 onder het label *Apeldoorn Groen* in samenwerking met Greenchoice elektriciteit en gas. Dat blijven we doen, waarbij we inzetten op een betere herkenbaarheid van deA en periodieke communicatie met onze klanten.

Financiën

Marge op energielevering

Resultaat 2015

- Eind 2015 1000 klanten
- Tevreden en betrokken klanten
- Minder dan 5% opzeggingen

Acties

Waaronder

- Er zijn duurzame producten en diensten beschikbaar. deA brengt deze producten onder de aandacht.
- Bijeenkomsten zijn ook voor deA een mooi podium.
- Kortingen zijn wellicht reden om klant of lid van deA te worden.

Wie

- Michiel Roemer
- Carien Kruijt

In het kort

- deA organiseert informatie- en voorlichtingsbijeenkomsten in samenwerking met lokale bedrijven over duurzame producten, zoals zonnepanelen of HR-e ketel.
- Voor leden en klanten geldt een aantrekkelijke korting.

Financiën

Bijdrage van samenwerkende lokale ondernemers

Resultaat 2015

Twee bijeenkomsten rond een product

Zon op School

Waarom

- Met Zon op School wekken we extra duurzame energie op en maken we kinderen vertrouwd met duurzame energie
- deA is op school zichtbaar aanwezig, en dit biedt kansen op extra klanten en leden

Wie

- Marcel van der Maal
- Carola Hoogland

In het kort

- Basisscholen krijgen zonnepanelen inclusief een educatieprogramma.
- Of: deA betaalt de zonnepanelen en is eigenaar van de installatie. De school krijgt de opwekte energie en huurt de zonnepanelen van deA
- Of: de basisschool-koepel betaalt de zonnepanelen en is eigenaar van de installatie. deA organiseert het participatie-traject en introduceert het educatief programma

Resultaat 2015
Minimaal 10 en maximaal 20 basisscholen

Financiën

- Bijdrage uit regiobudget tot eind 2015
- Participatieregeling Gelderland
- Uitgifte zonnecertificaten aan ouders, buurtbewoners of leden

Zon voor Huur

Waarom

- Met Zon voor Huur wekken we extra duurzame energie op en bieden we huurders ook de mogelijkheid om te profiteren van zonne-energie
- Zon voor Huur maakt deA concreet en zichtbaar en dit biedt kansen op meer klanten en leden

Wie

- Michael Boddeke
- Carien Kruijt

In het kort

- Huurwoningen krijgen zonnepanelen waarmee energie voor de huurder opgewekt wordt
- deA ontvangt van de huurder een gebruiksvergoeding, die 20% lager is dan de besparing op de energierekening

Financiën

- Bijdrage regiobudget tot eind 2015
- Participatie regeling Gelderland
- Duurzaamheidslening gemeente Apeldoorn

Resultaat 2015
Minimaal 150 en maximaal 250 huurwoningen

3.3 Zon op School

Doelstelling ruim gehaald

Zon op School maakt onderdeel uit van het regioprogramma dat 1 april 2016 afloopt. Vanuit het regioprogramma is er voor het project Zon op School per gerealiseerde school zowel procesgeld als een investeringssubsidie beschikbaar. Dit procesgeld zorgt voor de incidentele omzet en bijbehorend mooi incidenteel resultaat.

Doelstelling was om in 2015 tussen de 10 en 20 scholen te voorzien van zonnepanelen. Met 13 scholen is deze doelstelling gehaald.

3.4 Zon voor Huur

Veel nieuwe klanten via Zon voor Huur

Zon voor Huur maakt deel uit van het regioprogramma van de provincie Gelderland dat op 1 april 2016 afloopt. Vanuit het regioprogramma is voor het project Zon voor Huur procesgeld beschikbaar in de vorm van een vaste bijdrage per gerealiseerde woning. Dit procesgeld zorgt voor de incidentele omzet en bijbehorend mooi incidenteel resultaat.

Doelstelling was om in 2015 tussen 150 en 250 huurwoningen te voorzien van zonnepanelen. Met nu 135 deelnemers lijkt deze doelstelling binnen de periode van het regioprogramma haalbaar.

40 % van de nieuwe energiekanten in 2015 is afkomstig van de deelnemers aan Zon voor Huur. De verlaging van de energiebelasting per 1 januari 2016 met 2 cent heeft een negatief effect op het concept Zon voor Huur. Het voordeel voor de huurder neemt af.

3.5 Warmtenet

Geen vervolg voor deA in warmtenet Kerschoten

In 2015 is geen voortgang geboekt in het proces om te komen tot realisering van een warmtenet in Kerschoten.

Ennatuurlijk (eigenaar en exploitant van het warmtenet Zuidbroek) heeft in april 2015 de samenwerking met deA en Alliander DGO (duurzame gebiedsontwikkeling) opgezegd en zich teruggetrokken uit het project. Het gehanteerde uitgangspunt dat het net open diende te zijn voor andere warmteproducten en warmteleveranciers past niet in combinatie met de lagere tarieven die deA zou gaan hanteren.

deA en Alliander DGO hebben in eerste instantie nog gepoogd om het project op eigen kracht voor te zetten. Eind december is deze poging gestaakt omdat bleek dat Ennatuurlijk toch, weliswaar een gesloten, warmtenet in Kerschoten wilde realiseren.

3.6 Wind

Zoeken naar draagvlak

In 2015 is in Beekbergsebroek gewerkt aan draagvlak voor windenergie. Onder leiding van de gemeente is in een aantal ontwerpessies gewerkt aan een schetsplan voor het gebied. De verwachting is dat het schetsplan voor de zomervakantie van 2016 aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Eind september zijn Berry Prins, Hanneke Stegeman, Marieke Gorkink en Michael Boddeke gestart met het voeren van keukentafelgesprekken in het gebied. In 2015 hebben 25 keukentafelgesprekken plaatsgevonden. Ook met de raadsfracties, dorps en wijkraden is in het najaar van 2015 gesproken.

De samenwerkingsovereenkomst met De Wolf Nederland Windenergie is in concept gereed en er is een eerste versie van een participatiemodel.

De werkgroep Wind heeft de rol van klankbordgroep in het proces.

Warmtenet Kerschoten

Waarom

- Met het leveren van duurzame warmte maken we gas voor de levering van warmte overbodig
- Levering van duurzame warmte betekent extra warmte-klienten voor deA, die wellicht elektriciteit van deA willen afnemen
- Een warmtenet draagt bij aan Kerschoten Energieneutraal

In het kort

Het plan is om via een warmtenet complexen in Kerschoten van duurzame warmte te voorzien, die nu via één centrale gasketel van warmte worden voorzien.

Wie

- Michael Boddeke

Samen met Alliander

Financiën

- Geen investeringsbijdrage nodig

Resultaat

2015: Definitieve go!
2016: Aanleg van warmtenet.

Wind in de Beekbergsebroek

Waarom

- Met windturbines is het mogelijk veel duurzame energie op te wekken
- In potentie energie voor klienten van deA en bewoners van Beekbergsebroek

In het kort

deA heeft samen met vier andere partijen een plan ontwikkeld voor Beekbergsebroek waar het plaatsen van windturbines onderdeel van uitmaakt.

Wie

- Marieke Seip
- Michael Boddeke

Financiën

Bijdrage regiobudget

Resultaat 2015

Ruimtelijk kader dat samen met bewoners en gemeente Apeldoorn ontwikkeld wordt

Energiebesparing

Waarom

- Besparing is een essentieel onderdeel van onze doelstelling
- Energie die we niet gebruiken hoeven we ook niet op te wekken of in te kopen
- Hoom staat garant voor onafhankelijkheid en kwaliteit

In het kort

- Wijkgericht particuliere woningeigenaren benaderen om woning te verduurzamen samen met Hoom
- Onafhankelijk advies en aanbod op het gebied van energiebesparing, isolatiemaatregelen en zonnepanelen in samenwerking met bij voorkeur lokale bedrijven

Wie

- Carien Kruijt
- Michael Boddeke

Samen met Hoom

Financiën
Vergoeding vanuit Hoom

Resultaat 2015
Minimaal 100 uitgevoerde maatregelen

Buurtopwekkers

Waarom

- Door 'lege' daken van bedrijven en gemeente voor zonne-energie te benutten wordt extra duurzame energie opgewekt
- Mogelijkheid lokale energie te koppelen aan klanten biedt een kans op extra klanten voor deA

In het kort

deA onderzoekt en benut de mogelijkheden om op grote daken van bedrijven en gemeente zonnepanelen te leggen en de daar opgewekte energie aan huishoudens te kunnen leveren

Wie

Michiel Roemer

Financiën

- Participatieregeling Gelderland
- SDE+
- Postcoderoos regeling

Resultaat

1 à 2 grote daken met PV (buurtopwekkers)

3.7 Energiebesparing

Samenwerking met Hoom in ontwikkeling

Actie 2014/2015

De eerste campagne met Hoom heeft geleid tot 20 maatregelen bij 17 woningen. (6 woningen in de Maten en 11 in Ugchelen). Met het oog op de campagne in het najaar is de uitvoering met foto's en filmpjes vastgelegd.

In het najaar 2015 is in samenwerking met de dorpsraad Ugchelen opnieuw een energiebesparingsactie met een energieavond uitgevoerd. De actie heeft 20 bewoners opgeleverd die geïnteresseerd zijn in 38 maatregelen.

In het najaar is ook in de Maten opnieuw een energiebesparingsactie uitgevoerd. De actie richtte zich op de wijk Dreven. Er is hier niet gekozen voor een energieavond maar voor een inloopzaterdagmorgen. De actie heeft 16 bewoners opgeleverd die geïnteresseerd zijn in 33 maatregelen.

Resultaat 2015

De acties in de Maten en Ugchelen zijn nog niet afgerond dus de definitieve cijfers zijn nog niet te geven. Wel duidelijk is dat de gestelde doelstelling van 100 uitgevoerde maatregelen niet gehaald wordt.

3.8 Buurtopwekkers

Zonnepark Ecofactorij

Het Zonnepark Ecofactorij komt voort uit het plan dat deA samen met Sparkling Projects namens Parkmanagement Ecofactorij in 2014 bij de provincie Gelderland heeft ingediend en dat door de provincie is gehonoreerd. Dit zonnepark zal bestaan uit maximaal 2500 zonnepanelen. De opdracht is gegund (nog niet verstrekt) aan Installatiebedrijf Mulder uit Apeldoorn dat het park zal realiseren en gedurende 15 jaar zal onderhouden met een gegarandeerde opbrengst.

De inzet is om de financiering van het Zonnepark Ecofactorij via het uitgeven van Zondelen te verzorgen.

De besluitvorming met de dakeigenaar van het beoogde pand bevindt zich in het eindstadium. Bij RVO is het verzoek ingediend om de SDE-beschikkingen om te zetten naar deze locatie. De planning gaat uit van opwek van duurzame energie per 1 juli 2016. De opzet van de marketingcampagne is reeds gereed.

Resultaat 2015

Het is weliswaar niet gelukt om, zoals de doelstelling luidde, in 2015 1 à 2 grote daken met zonnepanelen te realiseren. Wel is veel tijd en energie in de voorbereiding gestoken. Het is daarom niet meer de vraag **of** er een Zonnepark door deA gerealiseerd zal worden, maar **wanneer!**

3.9 Communicatie en bewustwording

deA zoekt actief naar kansen om de boodschap van deA uit te dragen en mensen te enthousiasmeren voor onze doelstelling om Apeldoorn te verduurzamen.

Uit 2015 noemen we de volgende zaken:

- Op de compostdag zijn groene stekkers uitgedeeld aan mensen die compost kwamen halen.
- Bij de Middelste Molen is de generator geplaatst voor het opwekken van elektriciteit. Afspraken worden nog gemaakt over de wijze waarop we hier aandacht aan kunnen geven.
- Het project bij het prehistorische dorp HAPS (het opknappen van de huidige zonnepaneleninstallatie) is door deA geadopteerd in het kader van de 1000 klanten ambitie. Er is een werkgroep bestaande uit een aantal leden geformeerd en aan de slag gegaan.
- Er is een deA fietsroute langs onder andere de "energiebronnen" van deA beschikbaar. Deze route is door Gerard Koops, lid van deA, gemaakt en via de site van deA te downloaden.
- deA heeft deelgenomen aan de Prachtmarkt op 12 september en aan de Dag van de duurzaamheid op 9 oktober 2015.
- Er is een deA promotietent aangeschaft.

Resultaat 2015

De beoogde resultaten zijn behaald.

Communicatie & bewustwording

Waarom

- Professionele uitstraling
- Voortdurende aandacht voor het onderwerp

Wie

- Marieke Gorkink

In het kort
deA wil het bewustzijn rondom groene energie en energiebesparing vergroten. Daarnaast moet de basiscommunicatie zoals website, nieuwsbrieven, foto's, filmpjes up-to-date blijven en worden uitgebouwd. Dit vraagt om voortdurende aandacht.

Financiën
Marge op de energielevering

Resultaat 2015

- Website actueel
- Minimaal 8 nieuwsbrieven
- Deelname minimaal 4 evenementen
- Realisatie van een aantal korte filmpjes

3.10 deA in de media

deA in de krant

Stentor, 9 januari 2015 - **Onderzoek naar windmolens**, Initiatiefnemers mogen verder met zoeken naar plek en draagvlak voor windmolen

Stadsblad Apeldoorn, 4 januari 2015 - **Energieavond Ugchelen**

Stedendriehoek, 17 januari 2015 - **Zeven scholen van start met Zon op School**

Stentor, 17 februari 2015 - **deA wekelijks in Pop-up-Park Oranjerie**, wekelijks spreekuur energiebesparing en groene energie

Stentor, 7 maart 2015 - **Zuinig wonen, beter thuis**, Huurders Kerschoten massaal achter energiemaatregelen

Stentor, 23 april 2015 - **Groene energie**, deA aanwezig in Pop-up-Park voor vragen over jaarlijkse energierekening

Stentor, 26 mei 2015 - **deA denkt aan drie molens**, Twee ontwerpateliers leveren in september schets met mogelijke plek eerste initiatieven

Stentor, 27 mei 2015 - **de Mheen stapt in project Zon op School**

Stentor, 28 mei 2015 - **deA geeft uitleg zonnepanelen**, deA aanwezig in Pop-up-Park voor vragen over zonnepanelen

Apeldoorn Stadsblad, 24 juni 2015 - **Koop zoncificaten op zeven basisscholen**

Stentor 4 juli 2015 - **Wasmachine aan als de zon schijnt**, Feestelijke presentatie Zon voor Huur met Woonmensen en gemeente Apeldoorn

Stentor, 7 juli 2015 - **Laatste spurt voor project met zonnepanelen**

Stadsblad, gemeentepagina, 8 juli 2015 - **Zoncificaten zorgen voor 'zon op school'**

Stentor 11 juli 2015 - **Zonedaken zeven basisscholen**, Zoncificaten verkocht: panelen kunnen gelegd bij de Zon-op-School-deelnemers

Apeldoorn Stadsblad, 27 juli 2015 - **Zeven scholen krijgen panelen op het dak**, Zon-op-Schoolactie geslaagd voor alle zeven basisscholen

Stentor, 25 juli 2015 - **Ook woonmensen klaar met eengezinswoningen in Kerschoten**, Goede Woning, Ons Huis en Woonmensen klaar met renovatie huurwoningen in Kerschoten. DeA verhuurt panelen op 50 procent van de huurhuizen.

Stentor, 31 juli 2015 - **Wandelaar gaat stap verder, net als de natuur**, Dertig ha natuur erbij, met energiebosjes voor aanleg van biomassa

Stentor, 15 oktober 2015 - **Huurder krijgt gratis panelen**, 140 huurders in de Maten en Osseveld mogelijkheid tot gratis zonnepanelen

Stedendriehoek 4 november 2015 - **Ugchelen en de Maten besparen geld en energie**, Aan de slag met energiebesparing, samen met Hoom

Stentor, 5 december 2015 - **Energiebosjes moeten Zuidbroek verwarmen**, Zes percelen in Weteringsebroek overgedragen aan deA en Agrarische Natuurvereniging Veluwe IJsselzoom voor de aanleg van energiebosjes

deA op radio en tv

Omroep Gelderland tv, *Trots op Gld*, 6 maart - **Zon op School** vanaf 8ste minuut op Omroep Gelderland tv

Apeldoorn Actueel, 25 november 2015 - **Arien Scholtens voorzitter van deA loopt mee met de Climate Miles**, Gertine en Arien vertellen wat de Climate Miles zijn en waarom het belangrijk is dat ook in Apeldoorn actie wordt ondernomen.

Veluwecentraal, 28 november 2015 - **Arien Scholtens, voorzitter van deA, loopt mee met de Climate Miles** Arien vertelt life vanuit Parijs over de Climate Miles.

Facebook 2015 - Paginavolgers: januari: 170 december: 239

Twitter 2015 - Berichtweergaven januari 2015: 9166

En verder: 22 juni 2015 - **5 auto's van Circulus Berkel rijden rond met reclame van deA**

4 Extra aandachtsgebieden

4.1 EFRO-aanvraag

Samen met de provincie is gewerkt aan een EFRO-aanvraag bedoeld om de gedurende 4 jaar een aantal energiecoöperaties financieel te ondersteunen zodat ze kunnen doorgroeien naar robuuste bedrijven. De aanvraag is ingediend. Voor deA is een bijdrage van €60.000,- voor een periode van drie jaar voorzien. In maart 2016 zal over de aanvraag besloten worden.

4.2 Energiebosjes

In december 2015 is de erfpachtovereenkomst met gemeenten Apeldoorn en Voorst getekend, waarbij de gemeenten een aantal hectares in erfpacht uitgeven aan deA en de agrarische natuurvereniging Veluwe IJsselzoom ten behoeve van de exploitatie van energiebos.

4.3 Gasexpansie

- In 2015 is door Jan Viljeer veel werk verricht om gasexpansie van de grond te trekken. De inspanningen hebben geresulteerd in een stakeholdersbijeenkomst op 14 september 2015 in de raadszaal van de gemeente Apeldoorn. Een bijeenkomst die tot stand kwam in samenwerking met RVO en de gemeente Apeldoorn.
- In de bijeenkomst is door de verschillende stakeholders aangegeven hoe zij de kansen van gasexpansie inschatten. Verder werd o.a. door de Gasunie en de netbeheerders een aantal relevante ontwikkelingen rond gas geschetst. Ontwikkelingen die de mogelijkheden voor gasexpansie niet positief beïnvloeden.
- Op basis van onder andere de uitkomsten van de bovengenoemde stakeholderbijeenkomst is de conclusie getrokken dat er in Apeldoorn nauwelijks kansen liggen voor gasexpansie. deA zal hier dan ook geen energie meer in stoppen.
- De inspanningen hebben inmiddels wel geleid tot kansen voor expansie buiten Apeldoorn, waar Jan Viljeer (niet meer vanuit deA) aan werkt.

5 Bijeenkomsten

5.1 Algemene ledenvergadering (ALV)

Op 21 april vindt de zesde ALV plaats en een half jaar later op 17 november de zevende.

De ALV van het voorjaar staat in het teken van het jaarverslag 2014: *Apeldoorn steeds groener*. Alles is in orde, met uitzondering van een nog niet afgeronde discussie met de accountant over verloning vergoeding. Deze discussie staat de kern van onze coöperatie niet in de weg: samen werken aan de verduurzaming van Apeldoorn. We hebben alle vrijwilligers bedankt voor hun inzet, we hebben Hendrik Jan van Ewijk en Melis Jan van Heerikhuize verwelkomd als nieuwe bestuursleden. Marleen Kwast en Janneke Slingerland zijn herbenoemd en Berry Prins en Paul Wichard is dank gezegd voor hun inspanningen. We hebben Jeroen Vanson van Greenchoice te gast die spreekt over de relatie tussen Greenchoice en lokale coöperaties als deA.

Het jaarplan 2015 wordt goedgekeurd.

Ook in de ALV van het najaar staan enkele wisselingen van de wacht op de agenda.

Hans Wesselink neemt afscheid als voorzitter en lid van de coöperatieraad; Barbara Lemstra volgt hem op als voorzitter en Yvette van de Meerakker wordt benoemd als nieuw lid van de coöperatieraad.

Gertine Wilders volgt Marieke Gorkink op als communicatie- en marketingmedewerker voor deA.

De leden stellen de jaarrekening over 2014 vast en verlenen het bestuur decharge over 2014. Ook zijn er mooie vorderingen te melden in het plaatsen van zonnepanelen op scholen en huurwoningen in Apeldoorn. Tot slot staat deze najaars-ALV alweer in het teken van de plannen voor 2016 en verder: onder bezielende begeleiding van Hendrik Jan van Ewijk gaan we in groepjes per wijk en per dorp met elkaar in gesprek over drie vragen: waar ben je trots op bij deA, wat zou je nog meer willen bereiken en wat heb je daarvoor nodig?

5.2 Voor en door leden

Ook in 2015 hebben leden van deA samen weer allerlei activiteiten opgepakt.

Om te beginnen: We hebben een nieuw werkwoord geïntroduceerd: stekkeren. Dat is het ophangen van kartonnen stekkers aan gft-containers. Al doende werd naamsbekendheid gegenereerd voor deA en werden bewoners geattendeerd op de cirkel die we maken: gft inzamelen, vergisten en omzetten in stroom, afnemen en gebruiken via deA. Bijna twintig leden hebben geholpen met het stekkeren in de verschillende wijken en dorpen van Apeldoorn. Fijn dat we dit samen met Circulus Berkel Milieu konden doen. Zij hebben ons erg geholpen met de routes.

Verder hebben we met zes leden meegewerkt aan het bemensen van het Popuppark in de Oranjerie. In feite een openbaar park, maar dan binnen. Je kon er werken, uitrusten of bijvoorbeeld met iemand afspreken. Meteen een gelegenheid om mensen kennis te laten maken met deA. Vooral bij specifieke onderwerpen als 'Zonnepanelen' steeg het aantal bezoekers.

In de zomer heeft een aantal leden een fietstocht uitgezet en vervolgens uitgeprobeerd die voert langs belangrijke punten voor deA: waterval, Middelste Molen, Beekbergsebroek, enzovoort. De routebeschrijving is te vinden op www.de-a.nl onder "Energiek fietsen".

Tot slot is met een stuk of acht leden HAPS geholpen met het zoeken naar een betere stroomvoorziening in het prehistorische dorp in de bossen van Apeldoorn. Er is toch een beetje energie nodig om de ijzertijd te beleven, die energie werd opgewekt met (inmiddels wat verouderde) zonnepanelen.

6 Financieel jaarverslag

In dit hoofdstuk geven we het financiële beeld van deA door een algemeen overzicht, een toelichting en de jaarcijfers.

6.1 Algemeen overzicht

Het jaar 2015 financieel gezien

Het jaar 2015 is financieel gezien een goed jaar geweest. We zijn duidelijk opgeschaald ten opzichte van vorige jaren, vooral in de projecten. De vele activiteiten die elders zijn beschreven, zijn in veel gevallen ook terug te zien in de cijfers. Het resultaat van ruim €20.000 is een mooie uitkomst nadat we in 2014 al voor het eerst een klein overschot hadden.

Ook de balans toont dat we in activiteiten zijn opgeschaald. Dit zien we in onze activa (de bezittingen), met name de zonnepanelen op de scholen en huurhuizen. We zien het aan de andere kant ook in de financiering hiervan door een veel groter aantal afgenomen zonnecertificaten en de duurzaamheidslening van de gemeente Apeldoorn.

De coöperatie groeide verder in leden, waardoor ook het ledenkapitaal toenam.

6.2 Toelichting op de jaarcijfers

6.2.1 De financiële resultaten (Winst- en Verliesrekening)

Deze paragraaf geeft een toelichting op de resultaten en waar nodig achterliggende ontwikkelingen; dit zowel ten opzichte van de begroting in het Jaarplan 2015 als ten opzichte van het voorgaande jaar.

Omzet / Inkomsten

- Bij de grote projecten Zon op School (ZoS) en Zon voor Huur (ZvH) is enorm veel bereikt, ook al liep het iets anders dan begroot. De begroting voor het jaar ging uit van het theoretisch maximaal aantal scholen en huizen om ons de ruimte daarvoor te geven. Dit maximum is niet gehaald, wat we ook niet echt hadden verwacht, maar wat wel gehaald is een mooi resultaat voor het jaar.
- Er is (buiten de begroting) vrij veel incidenteel procesgeld verkregen als bijdrage in de opstart van de projecten.
Bij project Zon op School is €37.000 procesgeld ontvangen van de Regio en van PCBO; bij project Zon voor Huur €36.800 van de Regio, van De Goede Woning en van De Woonmensen.
- KEN (Kerschoten Energie Neutraal) is ongeveer kostenneutraal verlopen. 'Heel Apeldoorn Groen' is met steun van de provincie in 2014 uitgevoerd; het had nog een kleine nasleep in 2015.

- De overige projecten betreffen de zonnepanelenactie (€2.400), voorbereidingen voor zonnepark Ecofactorij (€10.000 omzet, iets hogere kosten) en energiebesparing (i.s.m. HOOM) (€3.300 omzet, €1.700 kosten).
- Project Wind /Beekbergsebroek heeft dit jaar veel activiteit gekend, maar dit is niet in onze cijfers terug te vinden. In de begroting was wel voorzien dat er omzet en kosten van €40.000 zouden zijn.

Kosten / Uitgaven

- De kostprijs van de omzet is bovenstaand al meegenomen in de toelichting op de omzet.
- Dit jaar hebben zeven ZZP'ers meegewerkt aan deA, inclusief de directeur Energiebedrijf deA. Het was helaas ook nu nog niet mogelijk om alle gewerkte tijd te vergoeden. Waar de uren werden vergoed was het tarief in alle gevallen €45,00 per uur exclusief BTW.
- De kosten voor de accountant vielen hoger uit dan begroot. Ze waren wat laag begroot, maar ook heeft de discussie over de jaarrekening 2014 extra kosten meegebracht die niet waren voorzien.
- Verschillende kosten van de projecten ZoS en ZvH zijn nu expliciet getoond, terwijl ze in de begroting in de directe kosten zaten; dit betreft afschrijvingen, voorzieningen voor groot onderhoud en rente op de leningen.

6.2.2 Bezittingen en verplichtingen (de Balans)

Deze paragraaf geeft een toelichting op de balans en enkele ontwikkelingen in de balans, zowel ten opzichte van de begroting in het Jaarplan 2015 als ten opzichte van het voorgaande jaar.

In het Algemeen overzicht werd al genoemd dat het beeld van opgeschaalde activiteiten terug is te zien in de balans.

Activa

(dit zijn de bezittingen en vorderingen van deA)

- Debiteuren betreft enkele posten van december en één post (Gemeente) van november. Overige vorderingen omvat drie posten (Greenchoice en Regio) nog te factureren van de laatste periode. Allemaal redelijk recent dus.

Passiva

(dit zijn de verplichtingen en nog te betalen bedragen)

- Het Ledenkapitaal groeide met 159 participaties (€7.950).
- Door deze groei en het positieve resultaat, nam het eigen vermogen sterk toe.
- Crediteuren omvatten vijf facturen uit december, waarvan slechts twee boven de €1.000.

6.3 Jaarcijfers 2015

De onderstaand gegeven jaarcijfers zijn een samenvatting, geconsolideerd voor deA als geheel. Dat geeft een goed beeld hoe deA er financieel voor staat. In de bijlage 'Accountantsverklaringen' wordt verwezen naar de jaarrekeningen waarin de afzonderlijke cijfers voor Coöperatie deA, Holding deA en Energiebedrijf deA in detail terug te vinden zijn.

Winst- en verliesrekening 2015		Gerealiseerd	2014	Begroot 2015
Omzet (Inkomsten)				
Omzet Energielevering	€ 23.021		16.665	22.267
Omzet Zon op School	€ 41.432		5.658	75.512
Omzet Zon voor Huur	€ 45.347		530	32.057
Omzet KEN en Heel Apeldoorn Groen	€ 29.495		45.593	
Omzet overige projecten	€ 15.687		15.184	46.600
Contributie van leden	€ 9.525		8.775	9.750
Bijdragen van Derden	€ 2.000		1.684	
Netto-omzet		€ 166.507	94.089	186.186
Inkopen				
Inkopen Zon op School	€ 18.275		7.360	43.020
Inkopen Zon voor Huur	€ 15.908		569	33.790
Inkopen KEN en Heel Apeldoorn Groen	€ 30.406		46.691	
Inkopen overige projecten	€ 12.730		955	41.000
Kostprijs van de omzet		€ 77.319	55.575	117.810
Bruto-Omzetresultaat		€ 89.188	38.514	68.376
Kosten				
Personeelskosten (zzp vergoeding)	€ 44.370		24.234	32.000
Afschrijvingen, voorzieningen groot onderhoud (ZoS, ZvH)	€ 5.861		692	
Algemene kosten (accountant, administratie, verzekering)	€ 8.201		4.773	4.899
Overige kosten	€ 7.394		7.753	9.161
Totaal bedrijfskosten		€ 65.826	37.452	46.060
Bedrijfsresultaat		€ 23.362	1.062	22.316
Financiële kosten (rente en kosten bank en leningen)		€ -2.767	-480	-302
Vennootschapsbelasting		-		
Resultaat na belastingen		€ 20.595	582	22.014

Balans per 31 december 2015	Gerealiseerd	2014	Begroot 2015
Activa			
Vaste activa			
Zonnepanelen (Zon op School)	€ 44.498	27.003	158.245
Zonnepanelen (Zon voor Huur)	€ 226.024		486.281
	€ 270.522	27.003	644.526
Liquide middelen			
Rabobank, betaal- en spaarrekening	€ 51.794	35.775	75.196
Vlottende activa			
Debiteuren	€ 42.647	18.624	
Overige vorderingen	€ 18.578		
Nog te vorderen BTW	€ 35.286	3.322	
Vorderingen	€ 96.511	21.946	
Totaal activa	€ 418.827	84.724	719.722
Passiva			
Eigen vermogen			
Ledenkapitaal 1555 participaties (1396 in 2014)	€ 77.750	69.800	73.400
Overige reserves (resultaat t/m dit boekjaar)	€ -9.428	-30.022	-8.008
	€ 68.322	39.778	65.392
Voorziening groot onderhoud	€ 1.516		5.333
Langlopende schulden			
Zoncertificaten	€ 71.008	18.453	158.374
Duurzaamheidslening (gemeente)	€ 219.904		484.330
LEN lening	€ 4.865	6.292	4.792
	€ 295.777	24.745	647.496
Kortlopende schulden			
LEN lening (aflossingsverplichting 2016)	€ 1.500	1.573	1.500
Crediteuren, nog te ontvangen facturen	€ 46.603	16.083	
Accountantskosten (te betalen)	€ 5.110	2.545	
	€ 53.213	20.201	1.500

Totaal passiva	€	€ 418.827	84.724	719.721

7 Mensen van deA en coöperatieraad

7.1 Mensen van deA

Leden

Coöperatie deA sluit het jaar 2015 af met 336 particuliere leden en 41 zakelijke leden, die 1545 participaties in deA bezitten.

Klanten

Energiebedrijf deA sluit het jaar 2015 af met 852 klanten die energie afnemen van deA. Het percentage opzeggingen ligt op 6,8%, en het netto percentage klantengroei komt daarmee uit op 14%.

Bestuur

Het bestuur bestaat in 2015 uit:

- Arien Scholtens (voorzitter),
- Paul Fluitsma (penningmeester),
- Janneke Slingerland (secretaris),
- Hendrik Jan van Ewijk (benoemd op 21 april),
- Melis Jan van Heerikhuize (benoemd op 21 april)
- Marleen Kwast,
- Willem Meurs,
- Berry Prins (tot 21 april),
- Paul Wichard (tot 21 april)

Coöperatieraad

De coöperatieraad heeft tot taak toe te zien op het werk van het bestuur van Coöperatie deA en gevraagd en ongevraagd advies te geven. Deze gecombineerde raad van toezicht en advies bestaat bij de aanvang van 2015 uit Saco Bekius, Barbara Lemstra (secretaris), Han Meurs, Lianda Sjerps (vicevoorzitter) en Hans Wesselink (voorzitter). Bij de ALV van november sluit Hans Wesselink zijn lidmaatschap van de coöperatieraad af. In zijn plaats wordt Yvette van de Meerakker-Opsteeg benoemd. De functies binnen de coöperatieraad zijn nu als volgt verdeeld: Barbara Lemstra: voorzitter, Saco Bekius: secretaris en Lianda Sjerps, Yvette van de Meerakker-Opsteeg en Han Meurs: leden.

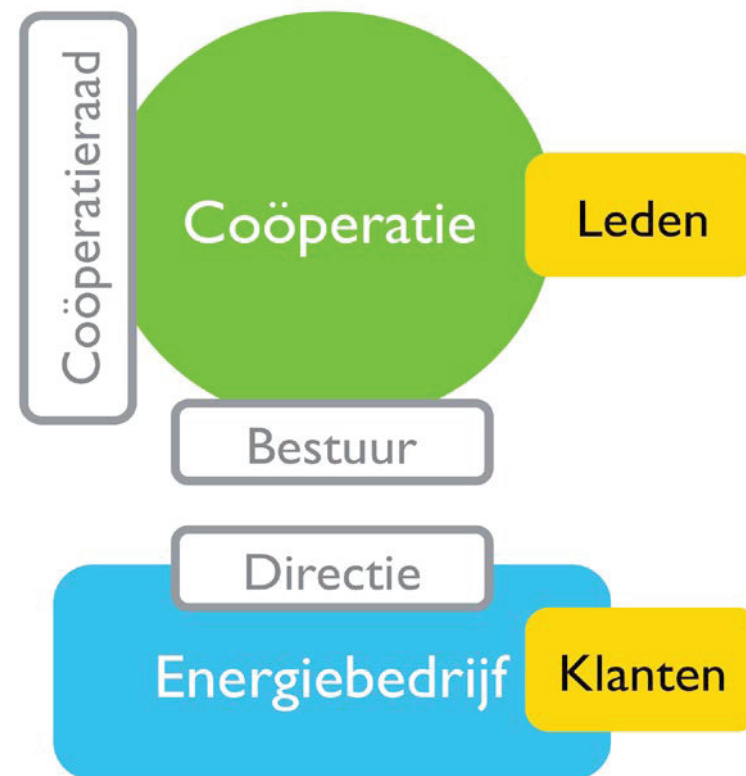
Werkenden energiebedrijf

Wijzigingen 2015:

- Ziya Özcan is met ingang van februari 2015 gestopt bij deA
- Berry Prins, Hanneke Stegeman en Marieke Gorkink zijn met ingang van september 2015 als zzp-er ingezet voor het project Wind Beekbergsebroek voor met name het voeren van de keukentafelgesprekken.
- Marieke Seip is met ingang van september niet langer beschikbaar voor het project Wind Beekbergsebroek.
- Marieke Gorkink is per 1 september gestopt als communicatieadviseur bij deA.
- Gertine Wilders is per 14 september gestart als communicatieadviseur bij deA.
- Chantal Ophuis is in september aangetrokken om de communicatie en marketing rond het Zonnepark Ecofactorij te verzorgen.
- Vanaf september 2015 is Michiel Roemer als zzp-er (Roemer Advies) bij deA betrokken. (Niet langer onbezoldigd)

Huidige bezetting

Naam	Aandachtsgebieden
Berry Prins	Wind Beekbergsebroek
Carien Kruijt	Hoom, Zon voor Huur en acties.
Carlo Veenje	ICT
Carola Hoogland	Energielevering en Zon op School
Chantal Ophuis	Zonnepark Ecofactorij
Gertine Wilders	Marketing & communicatie
Hanneke Stegeman	Wind Beekbergsebroek
Hans Wolf	Gasexpansie
Jan Viljeer	Gasexpansie
Jeron Ponslijn	Ontwerp
Marieke Gorkink	Wind Beekbergsebroek
Marjolein Tillema	Kerschoten EnergieNeutraal
Michael Boddeke	Directie
Marcel van de Maal	Zon op School
Michiel Roemer	Buurtopwekkers en acties.

Partners

deA wordt mede mogelijk gemaakt door een aantal partijen die in natura bijdragen:

- Sparkling Projects (huisvesting)
- Kompaan (partner marketing)
- HuninkDorgelo (verzekeringen)
- Outlines Creative
- Tot Drukwerk
- Max.nl Internetbureau

Ons netwerk bestaat verder uit:

- Gemeente Apeldoorn (organisatie van bijeenkomsten samen met EnergieExpeditieApeldoorn)
- Attero (Energieproducent)
- Kerschoten EnergieNeutraal (deA is een van de projectpartners)
- Woningcorporaties (partner bij Zon voor Huur, gebruik van vergaderruimte Woonmensen door bestuur en ambassadeurs van deA)
- Waterschap Vallei en Veluwe (energieproducent en beschikbaar stellen van ruimte)
- Lokale installateurs (samenwerkingsrelatie voor zonnepanelenactie, velen vanaf begin lid)
- Provincie Gelderland (deelname deA aan Community of Practice lokale duurzame energiecoöperaties en financiële bijdrage bij Zon op School en Zon voor Huur)
- Maatschap Kroes (energieproducent, onderzoeken zonnepanelendak)
- Klarenbeek Duurzame Energie BV (potentiële energieproducent)
- LEN (Loenen Energie Neutraal)
- Greenchoice (energiepartner)
- Collega-initiatieven (delen van kennis, informatie, ervaringen op hun verzoek of ons verzoek. Binnen de Stedendriehoek werken we samen aan het ontwikkelen van projecten in het kader van de Stedendriehoeksubsidie)
- HIERopgewekt, Gelderse Natuur- en Milieufederatie (delen van kennis, informatie, ervaringen, netwerk)
- e-Decentraal (deA is lid van de branchevereniging voor lokale duurzame energie-initiatieven)
- Hoom (partner energiebesparing)
- Mpare (partner monitoring)
- Energy App Factory (partner monitoring)

7.2 Verslag van de coöperatieraad

Conform artikel 22 lid 4 onderzoekt de coöperatieraad de jaarrekening en het jaarverslag en brengt daarvan verslag uit aan de algemene vergadering.

In de vergaderingen van 10 en 30 maart 2016 heeft de coöperatieraad kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekeningen 2015.

In 2015 is deA verder doorgroeid zowel in klanten- als ledenbestand. Er zijn successen geboekt met grote projecten; Zon voor Huur en Zon op School. Door deze en andere projecten zijn deA en haar missie verder bekend geworden in Apeldoorn en omstreken. deA is veelvuldig in de media verschenen en werkt samen met vele partners. Het bestuur en de directie hebben in 2015 laten zien dat ze keuzes kunnen en durven maken.

Financieel gezien is er een positief resultaat. De omzet bestaat voor een kwart uit opbrengsten uit het energiebedrijf en de bijdragen van de leden. De rest komt uit projectsubsidies.

Doordat de zonnepanelen van de Zon op School- en Zon voor Huur-projecten op de balans staan is de solvabiliteit gedaald naar 16 %. De uitdaging blijft het vergroten van het leden- en klantenbestand en het verwerven van rendabele projecten.

In 2015 heeft de coöperatieraad vier keer vergaderd. Als adviseur en klankbord houden wij het bestuur en directie de spiegel voor en stellen wij kritische vragen. Wij hebben grote waardering voor hun inzet en de door hen behaalde resultaten!

Tenslotte zijn wij ons er ook terdege van bewust dat er voor de toekomst voldoende dilemma's, keuzes en veel werk overblijven.

Wij danken het bestuur, de directie, de medewerkers en de vrijwilligers.

Apeldoorn, 30 maart 2016
Barbara Lemstra, voorzitter
Lianda Sjerps, vicevoorzitter
Saco Bekius, secretaris
Han Meurs
Yvette van de Meerakker

Bijlagen

Accountantsverklaringen

De detail jaarrekeningen van Coöperatie deA U.A., Holding deA (Apeldoorn) B.V. en Energiebedrijf deA (Apeldoorn) B.V. zijn opgesteld door onze accountant AACC.

Na de discussie bij de jaarrekening 2014 zijn deA en Boon accountants belastingadviseurs in goede verstandhouding uit elkaar gegaan. In een kort selectieproces hebben wij AACC accountancy & belastingadvies als onze nieuwe accountant aangetrokken.

In de jaarrekeningen zijn in detail de cijfers te raadplegen van de financiële rapportages en tevens de toelichting van de accountant op de cijfers en de wijze van samenstelling.

Ook omvatten deze documenten de formele accountantsverklaringen.

In het document voor Coöperatie deA is tevens de geconsolideerde jaarrekening opgenomen.

De jaarrekeningen zijn te raadplegen op de site van deA via de link die is verstrekt bij de uitnodiging voor de ALV.